

HÍRLEVÉL

A Magyar–Japán Baráti Társaság tájékoztatója

A magyar-japán diplomáciai kapcsolatok emlékévének alkalmából a Japán és a Magyar Posta október 16-én emlékbélyeget bocsátott ki. Ennek nem nyilvános bemutatóján Társaságunk elnöke, főtítkára és az Kecskemét-Aomori Baráti Kör elnöke is részt vett. Az emlékbélyeget azon a napon adták ki, amikor 140 évvel ezelőtt szerződést kötött Ausztria-Magyarország és Japán. A bélyeget Berky Péter készítette, aki pályázat útján nyert lehetőséget erre a megtisztelő feladatra. Az eseményen jelen voltak többek között társaságunk tagjai, a Kubo házaspár, akik által Vihar Juditnak ajándékozott kimono mintája díszíti a bélyeget. A bélyeg magyar és japán változatban is megjelent, a két nép postáinak vezérigazgatója a Bélyegmúzeumban adta át a postaforgalomnak a bélyeget. A Japán Posta által kibocsátott bélyeg címlapunkon, a Magyar Posta által kibocsátott bélyeg hátlapunkon látható.

Minden kedves Tagtársunknak Boldog Karácsonyt és Új Évet kívánunk!

Búcsú Kerekes Sanyi bácsitól

Ha valaki elmúlt nyolcvan nyolc esztendő, a japánok örömmel búcsúznak el tőle, mert ilyen szép kort ért meg. A mindenki által szeretett Kerekes Sanyi bácsi kilencven három évesen távozott el tőlünk. Őszintén szólva mégsem tudok örülni, mert nagyon tiszteltem és szerettem Sanyi bácsit, fáj, hogy többé nem hív fel telefonon, hogy nem kapok tőle újévi üdvözlőt, baráti hangú levelet.

Először Dunaújvárosban találkoztam vele, az ottani Magyar-Japán Baráti Társaság csoportját vezette nagy türelemmel, kitartással és odaadással. Állandóan képezte magát és közben nemcsak japán programokat szervezett, hanem a japán nyelvet is tanította tanítványainak, akik rajongva szerették. Mikor már kedves feleségével nem tudták magukat ellátni, felkerültek Budapestre családjukhoz, ahol nagy szeretetben éltek tovább. Sanyi bácsi, aki lélekben örökifjú maradt, továbbra is tanulta a megtanulhatatlan japán nyelvet. Többször is írt nekem tankönyvekkel, szótárakkal kapcsolatban. Mindig megtiszteltetés volt a számomra. Egy évvel ezelőtt eltávozott az élők sorából élete párja. Ez a fájdalom nagyon megviselte, bár próbált úrra lenni rajt, a tudományokba, a japán kultúra művelésébe menekült.

De a jóságos szív, az érző lélek volt benne a legerősebb, s hamarosan követte a halálba hitvesét. Eltávozott tőlünk, viszont ránk hagyta azt a tanítást, hogy a japán kultúrát, a japán nyelv tanulását mindig szeretni és művelni kell türelemmel és lobogással. Sanyi bácsi lelke és tevékenysége örökre itt marad közöttük kiváló példaként, amelyet követni szíves kötelességünk.

Macuo Basó utolsó haikujával búcsúzunk tőle:

Tabi ni yande
yuma wa kareno o
kakemeguru

A vándorúttól fáradtan, betelten
kopár mezőkön, zörgő avaron
kószál a lelkem.

(Kosztolányi Dezső fordítása)

Nyugodjék békében!
Vihar Judit

KEREKES SÁNDOR 1913 - 2009

KEREKES SÁNDOR 1913-ban született a többnyelvű Adria melletti Kraljevicában. Portore -nek vagyis királyi kikötőnek is nevezték. A trianoni diktátum után el kellett hagyniuk az akkor megalapított SHS királyság területét.

Már fiatalon több nyelvet (német, olasz, horvát, szlovák, francia) tanult. Dunaújvárosba (akkor Sztálinváros) 1954-ben költözött családjával, hogy munkához, lakáshoz jussanak. Feleségével három gyermeket neveltek szeretettel és tisztességgel. A Dunai Vasműben dolgozott. Kohó-üzemmérnök lett, emellett az orosz nyelvet és az idegenvezetést is megtanulta. Kedvenc munkája szabadidejében a kertészkedés és a méhészet volt. Mindkettőt tudományosan végezte. Később a méhek biológiáját a fejér-megyei Méhész Egyesületben tanította. A méhész világkongresszusok lehetőséget adtak arra, hogy messzi országokba is eljusson (pl. Brazíliába, Japánba). Már Japán utazása előtt ismerkedett a távoli nyelvvel. Nagoyába érkezvén az üdvözlő beszédet már Ő mondta.

A Magyar Japán Baráti Társaság alapító tagja volt. Ő szervezte meg a dunaújvárosi tagozatot, amelynek 1988 – 1994-ig vezetője volt. 75 évesen adta át a stafétabotot utódjának. Sok szép rendezvényüknek örülhetett a város. Budapest után Dunaújvárosban indult az első vidéki japánnyelv-tanfolyam, ahol Sanyi bácsi tanította a japán nyelvet, amelyet Ő maga is folyamatosan tanult - egészen haláláig. Barátságokat is kötött japán emberekkel, - egy Magyarországon tanuló lányt, Tomoét több módon is segítette. Levelezett Jumi asszonnyal, aki a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanárnője.

Életének legnagyobb "kincsei" drága felesége, családja, a méhek és a japán nyelv szeretete voltak.

96 és fél évet élt, 2009.szeptember végén hunyt el.

Ameddig egészsége engedte, naponta több órát foglalkozott a japán nyelvvel és mindig érdekelték a Japánnal kapcsolatos hírek.

Hamvai a dunaújvárosi új plébániatemplom urnatemetőjében lettek elhelyezve, mely katolikus templom létrejöttét német kapcsolatai révén indította el.

Búcsúztak Tőle a MJBT dunaújvárosi csoportjának tagjai, emlékeztek rá tisztelettel és szeretettel nemcsak magyar, de japán barátai is.

Hírek, értesítések

Botyánszky Nárcisz ajánlotta fel, hogy azok számára, akik szeretnének japánul tanulni, tart nyelvi órákat. További érdeklődés: <http://www.japanguku.hu/>

A légi fotózás atyja, a francia Yann Arthus Bertrand Japánról is készített nagyon szép felvételeket, melyek háttérképnek ingyen letölthetők innen:

http://www.yannarthusbertrand2.org/index.php?option=com_datsogallery&Itemid=27&func=detail&catid=51&id=1887&p=1&l=1280

Kevey-Ichikawa Istvántól tudjuk, hogy az NHK angol nyelvű adását reggel 7 órától lehet hallgatni az 5975-ös hullámhosszon.

Egy emlékezetes év

Különleges és emlékezetes év végén vagyunk.

2009, a magyar-japán diplomáciai kapcsolatok emlékéve során – csak a hivatalosan, az emlékév logójával regisztrált programokat összeszámolva – több mint 100 kulturális, tudományos esemény zajlott le Magyarországon. Több fontos könyv, kiadvány jelent meg. Külön kiemelendő a magyar-japán emlékbélyeg, valamint az Emlékev csúcspontja az Erzsébet-híd díszkivilágításának felkapcsolása. Közel 70 rendezvény szervezésében a Magyar-Japán Baráti Társaság (MJBT) is szerepet vállalt, és további 31 programon vettünk részt. A számos, kisebb és nagyobb városban megszervezett Japán Napok külön-külön is közel 1000 érdeklődött vonzottak. Három városban alakult meg magyar-japán baráti társaság az MJBT részeként vagy azzal szorosan együttműködve: *Baja*, *Szombathely* és *Veszprém* immár rendelkezik japános csoporttal. Idén minden külön tagtoborzási kampány nélkül, és az új helyi csoportokon túl is, egynegyedével, kb. 70 új belépővel nőtt az MJBT tagsága, köztük nagyon sok a fiatal. De ennél nagyságrendekkel többen foglalkoznak Japánnal vagy a japán kultúra egyes szegmenseivel. Ma Magyarországon kb. 2000-en tanulják a japán nyelvet szervezett formában, az egyetemeken japán szakjai a legnépszerűbb idegen nyelvű szakok voltak 2008-ban és 2009-ben az angol után. Az anime és a manga több tízezres rajongói táborral bír, a hagyományos japán tevékenységek az origamitól a küzdősportokig újabb generációt ejtenek rabul.

A Japánnal való foglalkozás megszűnt egzotikumnak lenni. Az amerikai tömegkultúra után a japán (J-Pop) fejt ki a legnagyobb hatást a fiatal magyar generációkra. Rengeteg fiatal érdeklődik Japán iránt; ma Japán trendi dolog a tinik és a huszonévesek számára. És felnőtt egy 'japános' generáció – a 30-40 évesek – akiket az elmúlt 20 évben kinyíló világból Japán fogott meg a leginkább. Tudományos igényrel persze nem foglalkoznak tömegek Japánnal, de ez végül is a tudomány más területeire is igaz. Ugyanakkor a japanológia számára mennyiségi és minőségi humán tartalékokat és táguló lehetőségeket jelent, hogy egyre többen érdeklődnek Japán iránt.

Ha valakit a francia festészet érdekel, akkor a francia konyha már nem feltétlenül. Japán esetében az a fantasztikus, hogy aki egyik vetületével megismerkedik, automatikusan elkezd érdeklődni más vetületei iránt is. Specializációban túlpörgött világunkban nagyon fontos dolog ez.

Az idei év lendületet adhat számos, a 'japános' infrastruktúra hiányosságainak pótlásához is.

Így például miért is ne lehetne létrehozni japán kulturális központot, amely a programok mellett rendszeres és ad hoc találkozóhelye lehetne a Japán iránt érdeklődőknek. Miért kellene kizárólag a Japán Alapítvány Budapesti Irodájának áldozatos munkájára hagyatkoznunk?

Miért is ne lehetne létrehozni, egy Japánnal foglalkozó multi- és interdiszciplináris folyóiratot nyomtatott és/vagy internetes formában?

Miért is ne lehetne szorosabbra fűzni a Japánnal foglalkozó civil szervezetek, különösen az MJBT kapcsolatait az itt élő japánok szervezeteivel, különösen a Nihonjinkai-jal (Magyarországi Japánok Szervezete)?

Ahogy székesfehérvári csoportunk vezetője javasolja, miért is ne szervezhetnénk meg a 'japános' civil szervezetek országos találkozóját, ahol nemcsak az MJBT helyi csoportjai ismerhetnék meg jobban egymást, hanem az

MJBT és más japános egyesületek is, akár a fenti ötletek megvalósítása érdekében is?

Nyilván ezekre, és más ötletekre már sokan gondoltak. Tegyük félre a korábbi kudarcélményeket és rivalizálásokat. Ne söpörjük le az ötleteket kifogásokkal (válság, pénzhiány, rivalizálás, 'el vagyok havazva' saját dolgaimmal stb.)!

Végül köszönet mindenkinek, aki az Emlékévet munkájával valóban emlékezetessé tette! Várjuk mindenki együttműködését a jövőben is. A kamik küldötte szél minket előre repít.

Bassa Zoltán, főtktár, MJBT

Vezetőségi ülésünk

2009. november 19-i ülésünkön elhangzott néhány dolog, amely a szélesebb tagság figyelmére is számíthat.

Szeretnénk, ha azok a korábban megalakult helyi csoportjaink, akik az utóbbi időben nem aktívak, újjáélednének. Dunaújvárosból Fülekiné Gracza Csillától november végén kaptunk reménykeltő levelet, hogy a kiváló hagyományokkal bíró csoport jövőre újra aktív lesz. Nemrég alakult bajai csoportunknak is szívesen segítünk, hogy jobban erőre kapjanak. Fontosnak tartjuk, hogy olyan városokban is legyen csoportunk, ahol vannak programok, illetve tőlünk függetlenül is aktívak a helyi egyesületek, japán irányú cserekapcsolatok. (Szolnok, Debrecen, Nyíregyháza) Kaposvár, Szekszárd, Fonyód, Pécs, Miskolc pedig mind olyan városok, ahol régebben volt aktív csoportunk. Kérjük azokat, akik ott vagy a környéken laknak, hogy vegyenek részt e csoportok újjászervezésében.

Schwerlychowszky László, székesfehérvári csoportunk vezetője javaslatot tett országos találkozó szervezésére, ahol helyi csoportjaink jobban megismerhetik egymást. Jó lenne ezt a rendezvényt kiterjeszteni az MJBT-n túlra, hogy találkozhatnánk más japános civil szervezetekkel és az itt élő japánok és japán cégek képviselőivel. László javasolta, hogy az egyes helyi csoportjaink osszák meg egymással honlapcímeiket és tapasztalataikat, ötleteiket, valamint felvetette ezen honlapok támogatását – akár anyagiakban is.

A vezetőség kooptálta soraiba Menyhárt Istvánt, aki a gazdasági feladatok elvégzésében segít. Köszönet eddig munkájáért is.

Bassa Zoltán, főtktár, MJBT

Tagjaink figyelmébe

Hírlevelünk elektronikus formában november 30-án került elküldésre. Így néhány december eleji program is szerepel benne. Nyomtatott formában a nyomdai átfutás és a postázás időigénye miatt december 10. körül kapják meg tagjaink, amikor néhány december eleji program meghirdetése már aktualitását veszítette. Kérjük azokat a Tagtársainkat, akik a továbbiakban nem postán, hanem **elektronikus úton vagy elektronikus úton ÉS postán** kérik Hírlevelünket (pdf formátum, Acrobat Reader programmal megnyitható), jelezzék ezt Bassa Zoltánnak a zeno71@freemail.hu címen nevükkel és email-címükkel. Elektronikus formában szebbek (színesek) a fényképek is! Az utóbbi hónapokhoz hasonlóan az a negyedéves Hírlevelünket emailcímükre kérőknek a főtktár emailben küldi az aktuálisan várható programokat és egyéb híreket.

Aki fel szeretne iratkozni naprakész e-mail levelezőlistánkra, az mjbt-subscribe@yahogroups.com címre írjon levelet!

Honlapunk: <http://mjbt.mjgk.com>

A Hírlevél következő száma márciusban jelenik meg. Írásaikat, hozzászólásaikat február 20-ig várjuk, amelyeket elküldhetnek Bassa Zoltánnak (zeno71@freemail.hu) vagy Vihar Juditnak postán (1071 Budapest VII. Damjanich 26/B vagy e-mailen: jvihar@ludens.elte.hu).

Kérjük minden kedves Tagunkat, hogy fizesse be 2010. évi tagdíját. Dolgozóknak: 2000 Ft. Diákoknak és nyugdíjasoknak: 1000 Ft. Köszönjük! Sárga csekket mellékelünk, de aki teheti átutalással, nevének és '2010 évi tagdíj' közlemény feltüntetésével fizessen a Magyar-Japán Baráti Társaság számlaszámára: OTP 11705008-20108715. Köszönjük!

Nagyon köszönjük azoknak, akik adójuk 1 %-át tavaly Társaságunknak ajánlották fel! 2009-ben az előző évi több mint duplája, mintegy 300 000 Ft jutott az MJBT számára.

2010-ben is fontos, hogy a Magyar-Japán Baráti Társaság megkapja az SZJA 1%-ot minél többünktől! Vállalkozó tagjaink hamarosan dönthetnek erről.

A kedvezményezett adószáma: 19001102-1-42

A kedvezményezett neve: Magyar-Japán Baráti Társaság

Vadadi Kornél, gazdasági vezető

Karitatív felhívás

Kedves Barátaink! Kedves Szimpatizánsok!

A Barátaink, szimpatizánsaink, szponzoraink kérését, a tagság igényét figyelembe véve elkészítjük a Magyar Budo Szakszövetség HBF, Ishin Kan Szépvölgyi Dojo 2010. évi Budo naptárát. A naptár 4+4 szín össz nyomattal készül, B3 méretben, mely tartalmazza a 2010-es év Budo eseményeit (versenyeket, táborokat, szemináriumokat), valamint a jelentősebb Budo eseményeken a tagokról készült képeket stb. Örömmel teszünk eleget, hogy támogatóink, barátaink intézményeinek, cégeinek, társaságainak a lógóját naptárunkra feltesszük, minden elkötelezettség nélkül, megköszönve nekik eddigi segítségüket és támogatásukat, bízva abban, hogy ebben jövőre is részünk lesz. Kérjük, hogy lógókat, egyéb emblémákat vektoros formában küldjék el e-mail címünkre.

A 2010. évi Budo naptár ára: 1.000,- Ft / db

Kérjük az esetleges rendelési igényeiket faxon, e-mail-ben, (db szám, postacím, stb.) megküldeni szíveskedjenek, hogy annak megfelelő darabszámban készíthessük el a 2010. évi Budo naptárunkat. Postaköltséget a megrendelőnek kell fizetnie vagy személyesen veheti át az általa megrendelt naptárakat.

Senki ne tétovázzon, nem kötelező a naptárt megvenni, mi annak is örülünk, ha elolvasta levelünket és elküldi nekünk az olyan Terézvárosban élő családok címeit, elérhetőségeit, akik segítségre szorulnak. Ez is nagy segítség lenne nekünk. Köszönjük! A naptár bevételét az igen szerény körülmények között élő nagy családok, egyedül állók gyermekeinek szebb karácsonyának támogatására fordítjuk. Köszönettel várjuk visszaigazolásaikat és megrendeléseiket.

Üdvözlettel: Szépvölgyi Géza Kyoshi, HBF szakmai elnök

A postai csekkre írja rá „2010 Budo naptár”

Cím: Magyar Budo Szakszövetség HBF, 1241 Budapest 5 Pf. 230

Tel/fax: + 36 311-7882 E-mail: mbsz.hbf@jujutsu.hu Web site: www.jujutsu.hu

Ősszel történt

2009: A Magyar-japán diplomáciai kapcsolatok felvételének emlékére

A 2009-es év mind Japán, mind Magyarország részéről két évfordulót jelent: a japán-magyar diplomáciai kapcsolatok felvételének 140. évfordulóját és újrafelvételének 50. évfordulóját. Japán és Magyarország diplomáciai kapcsolata 1869-ben, az "Osztrák-Magyar Monarchia" idején vette kezdetét. A II. világháború után 1959 augusztusában a diplomáciai kapcsolatot újraélesztik, 1960-ban mindkét országban létrehozták a követséget, majd 1964-ben mindkét ország azt nagykövetségi rangra emelte.

Röviden a Japánban lezajlott programokról

Korábbi számainkban már írtunk néhány Japánban tavasszal illetve nyáron rendezett eseményről. Ősszel mintegy hatvan zenei, képzőművészeti, táncszínházi és gasztronómiai program nyújtott betekintést Magyarország kultúrájába. A programsorozat a tokiói Royal Park Hotelben vette kezdetét, itt volt látható a budapesti Moholy-Nagy Művészeti Egyetem *A magyar képfestés múltja és jövője* című vándorkiállítása is, mely a Japánban szintén nagy múlttal rendelkező képfestés (aizome) magyar hagyományait és ennek innovatív technikai és gondolati átdolgozását ismerteti meg a japán közönséggel. A főváros után a tárlat további három településre is ellátogatott.

A programsorozat megnyitóján mutatkozott be a fennállásának 40. évfordulóját idén ünneplő *Kaláka együttes* is. A külföldi turnéin a magyar világzene mellett a hazai versirodalmat is képviselő zenekar szeptember 28-ig tartó japán körútja során 4 városban összesen 9 koncertet adott. A kortárs magyar táncéletbe *Frenák Pál* szólóestjein és workshopjain keresztül kaphattak betekintést az érdeklődők. A többszörös Lábán Rudolf-díjas koreográfus a programsorozat keretében Kobéban, Tokióban és Kiotóban lépett fel. Ismerősként köszönthette a japán közönség *Harcza Veronikát*: a fiatal dzsesszénekesnőnek eddig két lemeze - *Speak Low* és *You Don't Know It's You* - jelent meg a szigetországban, és saját műfajában mindkettő listavezető lett; ezúttal Jokohamában és Tokióban adott koncertet. A japán közönség külön kiállításon találkozhatott a legnevesebb magyar gyermekkönyv illusztrátorok munkáival, illetve az Osztrák-Magyar Monarchia kincseivel, irodalmi előadáson ismerkedhetett meg *Esterházy Péter* világával, de konferencia elevenítette fel a *Páneurópai Piknik* emlékét is.

2009. december 2-án Sólyom László köztársasági elnök hivatalos látogatásra érkezik Japánba.

Az Erzsébet-híd díszkivilágítása

November 17-én felgyulladtak az Erzsébet hídon az Isii asszony által tervezett díszkivilágítás lámpái. Az MJBT részéről *Hidasi Judit*, *Kiss Sándor* és jómagam a Zsófia hajóról szemlélve tekinthettük meg a pillanatot: a Rákóczi induló hangjaira visszafelé számoltunk, amikor kezdtek felgyulladni a diszkrét kivilágítás fényei. Japánból nagyon sokan érkeztek erre az alkalomra. *Kono Joheinek*, a Japán-Magyar Baráti Társaság elnökének, a japán parlamenti alsóház elnökének tokaji aszús üveget adott át társaságunk, melynek címkéjére a nevét és az eseményt írtuk rá emlékből. Jelen volt *Nabekura Sinicsi* volt nagykövet és *Ito Tecuo* jelenlegi nagykövet is, aki szokás szerint magyar nyelven üdvözölte az egybegyűlteket.

A díszkivilágítás Sissi gyöngysorát jelképezi. Egyetlen egy alkalommal, a felkapcsoláskor volt látható az egyik pilonon a magyar, a másikon a japán nemzeti zászló fénye. Nemzeti ünnepeken mind a két pilont a magyar lobogó fogja díszíteni. A költségek felét a japán nép állja, a villanyszámlát pedig mi fizetjük. Hogy ez minél kisebb legyen, *Isii* asszony magyar kérésre még módosított is a terveken.

Vihar Judit

A Magyar Japanológusok Jubileumi Kongresszusa

A 2009-es jubileumi év egyik legnagyobb szabású programja, az október 28-án megtartott Japanológiai Kongresszus volt, melynek szervezői és támogatói a Japán Nagykövetség, a Külügyminisztérium, az ELTE BTK japán Tanszéke, a Magyar-Japán Baráti Társaság, a Japán Vállalatok Üzleti Társasága (Sókókai) voltak.

A rendezvényen bemutatták a *Tanulmányok a magyar-japán kapcsolatok történetéből* c. tanulmánykötetet *Farkas Ildikó - Szerdahelyi István - Umemura Yuko - Wintermantel Péter* szerkesztésében, az Eötvös Kiadó gondozásában.

Képünkön Erdős György Murakai Haruki műveinek magyarra fordítója tart előadást.

Vásárcsarnok: Japán Napok

A budapesti Fővám téri Vásárcsarnokban november 26-28. között rendezték meg a Japán Napok nevű fesztivált. A csütörtök délelőttől szombat délutánig tartó programsorozaton a közönség betekintést nyert a Felkelő Nap országának tradicionális művészetébe, megismerkedhetett a hagyományos japán konyha ételeivel és ízelítőt kaphatott a modern japán kultúra fiatalok által igen kedvelt műfajaival. Az MJBT a több napos rendezvényen programokat szervezett, Társaságunk J-Cat önkéntese *Aoki Tomiko* kimonó bemutatót tartott. Köszönjük neki is a segítséget!

Japán hagyományos és európai klasszikus zene

Az Orchestra Ensemble Kanazawa a Művészetek Palotája Bartók Béla Nemzeti hangversenytermében lépett fel november 10-én. A japán zenekar tevékenysége az európai és a távol-keleti kultúrák találkozásának szimbóluma, s budapesti műsoruk is ezt tükrözte. Első vendégkarmesterük a leningrádi születésű *Dmitrij Kitajenko*, a zeneigazgatói tisztet pedig 2007-től tölti be a Chicagói Szimfonikusok és a Müncheneri Filharmonikusok előtt sem ismeretlen *Inoue Micsijosi*, aki 1986-ban Japán első számú koncertterme, a Suntory Hall megnyitó hangversenyét vezényelte.

Műsoron szerepelt:

Isii Maki: II. szimfónia – sómjóra, gagakura és zenekarra

(Érdekes volt a kortárs zene és a hagyományos japán udvari zene kombinációja. Ráadásul buddhista papok énekeltek, míg a hangszereken sintó papok és civilek játszottak.)

Haydn: C-dúr gordonkaverseny, Hob. VIIb:1
Beethoven: VII. (A-dúr) szimfónia, op. 92
Közreműködött: Onczay Csaba – gordonka
Vezényelt: *Inoue Micsijosi*, akiben egy hihetetlenül színes egyéniséget ismerhettünk meg!

Zongora hangverseny

Isimoto Hiroko zongoraművész november 20-án a Pintér Galériában adott koncertet. Műsoron szerepeltek Nakata, Josimacu, Bartók, Dohnányi, Liszt művei.

Orgona koncert

November 2-án a Zenekakadémián Kodama Mari adott orgona koncertet. A nagyszerű esten orgonaszó mellett hagyományos *gagaku* zenét és táncot láthattunk. A gagaku a legrégebbi japán udvari zene, amelyről Kárpáti János zenetörténészünk írt tanulmánykötetet. Megelevenedtek a gagaku híres szereplői, a császári udvari jelképek: a tükör, a csengetyűk. Szerepeltek a jó és a démoni erők, így a vörös orrú tenguk is. A táncot hagyományos japán hangszerek (koto, bambuszfurulya, dobok) kísérték.

November 3-án a Városmajori Gimnáziumban ismételték meg ezt a koncertet.

Könyvbemutató és koncert

2009. november 15-én 18 órakor a Csekovszky Árpád Művelődési Házban (1172 Bp. Hősök tere 8.) Muszasi, a híres japán kardforgató életéről szóló könyv bemutatóját rendezték meg a Torii Kiadó gondozásában. Taiko és Embu the Hattori Hanzo Band koncertet is hallgathattak az érdeklődők.

Koncert

Prof. YAMAZAKI Takashi Bartók-kutató, zongoraművész 2009. október 11-én Bartók Béla: Gyermekeknek című ciklusát adta elő két részletben a Rákoshegyi Bartók Zeneházban.

Japán népzene

A Rákoskerti Művelődési Házban november 18-án a Jaszugi-Busi együttes (Dél-Japán vérbő tánc- és hangszeres együttes) hagyományos japán népzenei koncertjét hallgathatták meg az érdeklődők. A koncert házigazdja és közreműködője Herencsár Viktória, a Cimbalom Világszövetség elnöke volt. Társaságunk 5 fővel képviseltette magát a színvonalas programon.

Felolvasás

Akutagawa: Kappa (más fordításban: Kappák) c. művét olvasták fel Budapesten november 20-án magyarul, november 22-én japánul Budapesten a Nádor-teremben.

J-CULT FEST a Fasoriban

Szeptember 26-án a Fasori Evangélikus Gimnáziumban Japán napot rendeztek J-CULT FEST címmel. A szervezők a Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Főiskolai Kar, az Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem Bölcsészkar Japán tanszék, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészkar Japán Tanszék és A Tan Kapuja Buddhista Főiskola hallgatói voltak. A

négy felsőoktatási intézmény diákjai közreműködésével nemrég megalakult Magyar-Japán Diák-Barátság Egyesület célja, hogy a Magyarországon japánul tanuló és Japán iránt érdeklődő felsőoktatási hallgatók a japán-magyar baráti kapcsolatokat elmélyítsék és szélesítsék.

Budakalász – Japán Nap

A Faluházban október 29-én 17.30-kor kezdődött a kiállításmegnyitó az MJBT fotópályázatának nyertes képeiből. Utána komolyzenei koncert, Tóth Orsolya énekelt, Sagawa Tomoko hegedült - japán dalokat is játszottak. Ezt követette Sági Attila előadása a teaceremóniáról: "Hajnali teát és harmatot együtt szüröcsöl - egy virág és egy pap". Majd harcművészeti bemutató következett, végül 2 kjógen a debreceni Csokonai Színház stúdiósainak előadásában.

Japán Nap Törökszentmiklóson

2009. október 8-án a törökszentmiklósi Ipolyi Arnold Könyvtár Japán napot rendezett. Vihar Judit, az MJBT elnöke előadást tartott Japán hagyományos kultúrájáról, a japán nyelvről és költészetéről. Majd haiku-író verseny következett, melyen bárki részt vehetett. A győztesek jutalomban részesülnek, a legszebbeket Haiku rovatunkban közöljük. A program az Őszi Országos Könyvtári Napok törökszentmiklósi rendezvénye is volt egyben.

Japanisztikai konferencia

A Károli Gáspár Református Egyetem Japanológia Tanszéke 2009. november 25-én „Átalakulások a mai Japánban” címmel konferenciát rendezett. Ötödik alkalommal szervezett az egyetem japanisztikai konferenciát, ezúttal a mai Japán társadalmi, politikai, nyelvi, oktatási kérdéseiről volt szó. Az előadásokat tanulmánykötet

formájában is kiadták. Bemutatták a most megjelent *Ismerjük meg Japánt!*, Bevezetés a japanisztika alapjaiba c. tanulmánykötetet is Farkas Ildikó szerkesztésében, az Eötvös Kiadó gondozásában. Farkas Ildikó egyben az MJBT vezetőségi tagja is.

Környezetvédelem

November 9-én hétfőn a Károli Gáspár Református Egyetemen Omote úr vezetésével a világhírű Neojapanesque csoport szimpóziumot tartott a 21. század világáról, arról, hogyan tehetjük élhetővé életünket. Többek között a világhírű Isida professzor tartott előadást arról, hogyan kíméljük meg a környezetünket a környezetszennyeződéstől, hogyan lehet majd fűtés ill. hűtés nélkül is élni, hogy ne fogyjon el a Föld energiája.

Innováció a japán vállalatoknál

2009. november 9-én a Corvinus Egyetemen Az „érték” fogalma a japán céges gondolkodásban - a fejlődést elősegítő céges kultúra ímmel szervezett előadást a Japán Alapítvány és a Budapesti Corvinus Egyetem Vezetéstudományi Intézete. Kobayashi úr mondanivalója és előadói stílusa igazán tanulságos és magával ragadó volt!

Előadók és témák voltak:

Sunami Atsushi (National Graduate Institute for Policy Studies, Tokió, természettudományi és tudományos stratégiai programvezető) - A japán céges innováció átalakulása

Kobayashi Saburo (Hitotsubashi Egyetem, a Honda technikai kutatóintézetének nyugdíjazott főmérnöke) - A kihívást, alkotást és innovációt szülő céges kultúra: a Honda példája.

JAPÁN NYELVI SZÓNOKVERSENY

A Magyarországi Japánnyelv Oktatók Társasága és a Japán Nagykövetség idén november 8-án 17. alkalommal rendezte meg a szónokversenyt ezúttal az ELTE ÁJTK dísztermében. A verseny nyertesei:

Felnőtt haladó szint: 1. helyezett: Boros Petra (Károli Gáspár Református Egyetem Japán Tanszék), 2. helyezett: Csendom Andrea (ELTE Japán Tanszék), 3. helyezett: Takó Ferenc (ELTE Japán Tanszék)

Felnőtt kezdő szint: 1. helyezett: Patkó Ágnes (ELTE Japán Tanszék), 2. helyezett: Tasi Alexandra (BGF), 3. helyezett: Szabó Szilvia (KRE Japán Tanszék)

Középiskolás kategória: 1. helyezett: Veres-Balog Melinda (Babits Mihály Gimnázium) 2. helyezett: Molnár Patrik (Humán Intézet Gimnázium) 3. helyezett: Sály Zsófia (Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium) és Kiss Csilla (Szinyei Merse Pál Gimnázium)

Különdíjas: Kericsmár Noémi (ELTE Japán Tanszék)

Poszter verseny győztese: Biró Blanka

A felnőtt haladó szint győztese, Boros Petra egy japán repülőutat, a kezdő szint első helyezettje, Patkó Ágnes egy európai repülőutat, és a középiskolások nyertese, Veres-Balog Melinda egy elektronikus szótárt vehetett át. Továbbá a japán nyelvtanuláshoz hasznos eszközöket, és Japánhoz kapcsolódó ajándékokat kapott minden helyezett. A beszédeken kívül különféle előadásokat is láthatott a közönség, köztük japán dalt, színdarabot és táncot, ami nagyon feldobta a hangulatot.

(A Japán Nagykövetség honlapjáról)

A Japán édességek titkai

Október 31-én a tradicionális japán édességekkel és elkészítésének fortélyaiival ismerkedhettek meg az érdeklődők a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeumban. A rendezvényt a Japán Alapítvány támogatta.

Japán színházi előadások Budapesten

A Merlin Színházban japán színházi előadásokat láthattunk az őszi során a Japán Alapítvány koordinálásával. Igazi csemegét jelentettek a japán hagyományokat és a kortárs elődóművészeteket kombináló fellépések:

Theatre du Sygne - Euro-Japan Theatre Organization: Shakespeare: Periklész - Shakespeare egy kevésbé ismert művének előadása
Chungwoo Társulat (Korea): Lányomokban (koreaiul, magyar felirattal)

Konnyakuza: Opera Metamorphosis
Theatre Office Natori: Double Nora A két Nóra - Ibsen: Nóra Babaház című műve nyomán. A műben a szerző két Nórát szerepeltet, az egyik hagyományos japán kimonóba öltözött nő, a másik pedig felvilágosult, modern, aki képes önálló gondolkodásra, aki már nem a

babaház lakója, hanem meri vállalni saját egyéniségét.

TPS: Téli Beyer - A darab a mai japán életet mutatja be keserédes iróniával.
Okinawa Music 'Ryujin' koncert
Nisi Joko koto koncertje - a művésznő a hangszer egyik leghivatottabb ismerője, nemcsak a citeraszerű hangszeren játszott csodálatosan, hanem megismertette velünk a hárfaszerű függőleges húrú kotót is. Bárcsak eljönne hozzánk máskor is, tőle tanultuk meg élvezni a kotomuzsikát.

J-Art Company: Neo Japanesque
A Neo Japanesque társulat november 9-én szűk körben meghívottak számára a Merlin Színházban bemutatta a japán császári pár rituális kimonó öltözékét és magát az öltöztetés folyamatát. Majd performance-ot is tartottak.

Az Omote úr nevével fémjelzett társulat már régebb idő óta tart fenn kapcsolatot az MJBT-vel. A „TÚZOSZLOPOK” nevű, fotónkon is látható alábbi művészeti tárgyat Vihar Judit kérésére a Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum vette állományba. Az ajándékot Fajcsák Gyöngyi, a múzeum igazgatója vette át. A műtárgy tervezője OMOTE Hiroaki, elkészítője ISIKAVA Minoru.

Bábozás három keréken

A Japán Alapítvány és Mayer Ingrid jóvoltából újabb csodálatos színházi élményben lehetett részünk: bábelőadás volt a Centrál Színházban november 22-én és 23-án. A Hachioji Kuruma Ningyō hagyományos japán kocsitechnikás bábszínházi társulat és a „Japán Nemzeti Kincse” címmel kitüntetett, a Tsuruga shinnai iskola 11. nemzedékéhez tartozó Wakasanojo Tsuruga shinnai mester két shamisen játékos kíséretében tartott előadást Budapesten. A japán bábszínház nem elsősorban gyerekeknek játszik. Felnőtteknek szánt népszerű előadási forma ez, mely a nemes samuráj harcosok idejében keletkezett. Ez a fajta különleges bábjátás, melyet el is magyaráztak a nézőközönségnek, igazán egyedül: egy művész végtelen átéléssel mozgat egy kb. 1 méter magasságú bábót úgy, hogy a báb lába a mozgatólábjára van erősítve, tehát a báb lábait a mozgató lábbal mozgatja, a két kar és a fej egymáshoz kapcsolódik, ezeket pedig a mozgató két karjával hozza működésbe. A mozgató kerek sámlin ülve szinte egygyé forr a bábbal, mintha egy test, egy lélek volnának. Ilyen fajta művészi átélést bábok esetében szinte lehetetlenség másutt látni. Az előadók mellett a zene és a recitáló művészek humora is feledhetetlen volt, előadásukba magyar szavakat tettek, amellyel persze nagy sikerük volt. Az előadás végén eljátszott magyar tánccal végképp belopták magukat a magyar színházszerető közönség szívébe.

Az utóbbi másfél évtizedben a Hachioji Kuruma Ningyō társulata gyakran szerepelt Európában, Ázsiában, Dél-Amerikában és az Egyesült Államokban, legtöbbször 11. Wakasanojo Tsuruga shinnai mesterrel közös előadásban. A kuruma ningyō kocsitechnikás bábszínházi társulat Japánban is egyedinek és különlegesnek számít. 1962-ben a társulat Tokió város vezetőségétől a „Felbecsülhetetlen Kulturális Érték”

megtisztelő minősítést, 1966-ban pedig a japán kormánytól a „Felbecsülhetetlen Népművészeti Kulturális Érték” kitüntető címet kapta.

Mime Studio

A világhírű Japán Mime Stúdió a Tűzraktérben 2 napos workshopot (november 9-10.), majd előadást (november 12.) tartott. A test és a gesztusok használatával a szóbeli kifejezésnél mélyebb jelentéseket kutató együttes vezetője, Hirojaszu Szaszaki Párizsban tanult Etienne Decroux-val együtt, majd e technikát a japán test és lélek sajátosságaival vegyítette. Egyéni stílusában ötvözi a nó, a butó és a kabuki, valamint japán tradicionális táncok elemeit is. Szaszaki előadásai egyszerre realiztikusak, szimbolikusak és absztraktak. Budapesti fellépésük igazi csemegét jelentett a keleti színház iránt érdeklődők számára.

“Quo vadis Japán?”

Japán erősségei ma és holnap” címmel tartott előadást IKUMA Mikio, a Yomiuri Shinbun Ueda-díjas vezető szerkesztője, A Tokiói Egyetem vendégprofesszora, Litvánia állami-díjas kitüntetettje október 21-én az ELTE Gólyavárában. (Szervezők: Japán Nagykövetség és az ELTE Japán Tanszéke.)

Krizantémok – kiállítás

Polgár Marianne grafikus "Krizantémok - Nipponföld mesél" című kiállítását tekinthették meg a látogatók október 9-31. között. Budaörsrön. A kiállítást megnyitotta: Ito Tecuo japán nagykövet, Endrődy-Nagy Orsolya újságíró. Közreműködött: Ambrus András, Bálint Mária és Kárpáti Tibor színművész, a Kiyó Kito Taiko zenekar és Tatekava Kuniko koto művész. Köszönjük a meghívást a Magyar Történelmi Szalonnak és a Jókai Művelődési Központnak.

További események

Kanpei Earth Maraton

Hazama Kanpei úr (ismert oszakai humorista) 2008. decemberében a 2016-os Tokyo Olympic pályázatot támogatva Föld körüli útra indult. 36.000 kilométeresre tervezett útját futva és hajózva teszi meg. Osaka-Tokyo útvonalon haladt az óceánig, utána egy apró, két személyes vitorláson áthajózott az Egyesült Államokba. Átfutott az amerikai kontinensen, majd ismét hajóra szállt és augusztus 17-én érkezett meg Európába. Koppenhágában október 2-án tartották a NOB közgyűlését, ahol döntöttek az olimpia helyszínéről, így Le Havre kikötőjéből Dánia felé vette az irányt. Részt vett az olimpiai rendezvényen, utána elindult dél felé, hogy a 90 napos turista vízum lejárta előtt elérje a schengeni határt. Napi 45-50 kilométeres szakaszokat megtéve, Németország - Csehország - Szlovákia után november 5-én az esztergomi hídon át érkezett meg Magyarországra.

Hazama úr úgy időzítette útjában Magyarországot, hogy szabadnapját épp Budapesten töltsse. A magyarok fokozott figyelmet tanúsítottak iránta, nagyon sokan írtak magyarok a blogjába. Szlovákiából érkezett Esztergomba, s ezt a várost, a Dunát és a Bazilikát megcsodálta. Budapesten meglátogatta a virányosi úti japán iskolásokat, akik japán étkekkel és műsorral kedveskedtek neki, majd még fürdőbe is ment nálunk. Gyönyörködött a Halász bástyáról fővárosunk látképében, majd az alagúton és a Lánchídon átfutva végigszaladt az Andrássy úton, ezután pedig a Hősök terét tekintette meg. November 9-én folytatta útját, Kiskunhalason is

körülnézett és 3 nap alatt érte el – még időben - a tompai határátkelőt, ahol az EU schengeni zónájának határa is húzódik.

Azóta áthaladt a Vajdaságon és Dél-Szerbián. November 27-én már 28.303 km volt a háta mögött. Valószínűleg az egész eurázsiai kontinenst keresztülfutja és csak Kína keleti partjainál száll majd újra hajóra.

Hódmezővásárhelyi csoportunk szerkeszti a japanrolminden.hu (oriens.hu) weboldalt, a hírek között rendszeresen foglalkozunk a Kanpei Earth Marathon nagyobb eseményeivel. A rajtunk keresztül szerzett információkról pedig a magyar elektronikus média néhány híroldala is beszámolt.

*Hegy Attila
MJBT Hódmezővásárhely*

Kelet Fénye Fesztivál Sopronban

A Fesztivál keretében november 21-én 'Mesés keleti Játszódélelőtt'-öt szerveztek (kézművességek, mandalakészítés, origami, japán kalligráfia, hennafestés, keleti táblás játékok, harcművészeti bemutatók, indiai, tibeti mesék, táncos produkció, ügyességi játékok: sárkányfarok-fogó, óriás mikado, tangram, nagy malom, kínai szembekötősdí). November 21-én Gesztelyi Nagy Judit sakuhacsi fuvolaművész és zen buddhista tanító előadását lehetett meghallgatni: Spiritualitás, szeretet, szerelem, szexualitás címmel, majd zenés meditációt tartott.

A program fővédnöke Dr. Pressing Lajos, a Buddhista Misszió ügyvivője volt. (A Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft programajánlóból.)

Téli programok

Rendszeres budapesti programjaink...

... minden hónap harmadik szerdáján 17.00 órakor kezdődnek a Net Travel Service (NTS) korszerűen felszerelt tárgyalótermében.

Cím: Budapest V. ker. Bajcsy Zs. út 12. 'ECE' Irodaház a Bajcsy Zs. út és az Erzsébet tér sarkán. A hallban balra kell menni, majd liften a 2. emeletre. Az NTS nevű táblával ellátott ajtónál várnak minket. A programváltoztatás jogát fenntartjuk!

Január 20-án szerdán 17 órakor Jámbor József tart előadást "Fordítsunk Misimát!" címmel.

Február 17-én szerdán 17 órakor Sági Attila tart előadást a japán teaceremóniáról "Hajnali teát és harmatot együtt szűröcsöl - egy virág és egy pap" címmel.

Március 17-én szerdán 17 órakor az utóbbi időben megjelent japán tárgyú könyvek vásárlással egybekötött bemutatója.

Japán Nap

December 5-én a rákoskeresztúri Újlak utcai általános iskolában Japán Napot tartanak. A hagyományos küzdősportok (karate, kendó, aikidó) mellett 10-től 15 óráig a következő foglalkozások várják az érdeklődőket:

origami, japán ételbemutató, kalligráfia, animé figurák rajzolása

A foglalkozásokon kívül előadások hangzanak el: a japán népmesékről és a kalligráfiáról.

Az előadásokat és foglalkozásokat az MJBT rendezi meg.

Kiállítás

A BGF Külkereskedelmi Kar szeretettel meghív mindenkit a Tokiói Nihonga Magyar Festőkör Kamara-tárlatának megnyitójára *2009. december 8-án, kedden 17 órára*. A kiállítást megnyitja: Dr. Hidasi Judit, dékán

A tárlatot bemutatja: Shiyu Michi, a festőkör vezető tanára

A kiállítás a 2009. szeptemberében Japánban a diplomáciai kapcsolatfelvétel 140. és 50. jubileumi évfordulója alkalmából bemutatott tárlat módosított anyaga.

A kiállítás helyszíne: BGF Külkereskedelmi Főiskolai Kar Központi épület, I. Emelet Klubterem Cím: 1165 Budapest, Diósy Lajos u. 22-24.

Megtekinthető: 2009. december 8. – 2010. január 15.

hétfő-péntek: érdeklődéstől függően 08.00–20.00 óra között

Megközelítés az Örs vezér terétől: Hévvél Mátyásföld, Imre utca megállóig

45-ös autóbusszal az Íjász utca megállóig

Gépkocsival a Kerepesi, majd Veres Péter úton a Diósy Lajos utcáig

(parkolás a Kar épülete előtt biztosított)

Fotókiállítás

Orisaku Mineko Idő c. fotókiállítását október 29-én nyitotta meg Ito Tecuó (új) japán Nagykövet és Kósa Ferenc, filmrendező. A Mai Manó Ház és a Sűdy és Társa Kft által szervezett kiállítást december 6-ig lehet megtekinteni hétköznap 14-19 óra, illetve hétvégén 11-19 óra között.

http://www.maimano.hu/georgeeastmanterem/20091029_orisaku/index.html

Kortárs japán keramikák, kortás magyar textilek

címmel nyílt kiállítás a gödöllői GIM-Házban a Gödöllői Új Művészet Közalapítvány és a kecskeméti Nemzetközi Kerámia Stúdió szervezésében, Gödöllő város és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. A november 7-i megnyitón köszöntőt mondott Gémesi György, a város polgármestere, Waketa Munehiro, a Japán Alapítvány budapesti irodájának igazgatója és Probstner János, a Nemzetközi Kerámia Stúdió alapító igazgatója. A kiállítást Sűdy Zoltán volt tokiói magyar nagykövet nyitotta meg. Közreműködtek: Kakutani Szatoko és Környei Zsófia hegedűművészek. A kiállítás védnöke Nakajama Koicsi, a Sony Hungária Kft igazgatója.

A kiállítás 2010. január 31-ig tekinthető meg szombaton és vasárnap 14-17 óráig, illetve előzetes bejelentkezés alapján más napokon is.

Cím: GIM-Ház, Gödöllő, Körösfői u. 15-17.

Telefon: 28-419 660

E-mail: gimhaz@invitel.hu

Ikebana

December 12-én, szombaton 13 és 15 óra között a Fűvészkertben minikebana-kiállítás lesz a hallgatók november 27-én készített munkáiból. Belépődíj a fűvészkerti belépő díja. Mindenkit szeretettel vár:

Shinonome Kouke

Origami

Csillagok, csillagok címen nyílt adventi origami kiállítás az Óbudai Múzeum Platán Könyvtárában 2009. december 1-én 17 órakor. Cím: 1031 Budapest, Arató Emil tér 1. (bejárat a Kadosa utca felől) A kiállítás megnyitóját követően illetve december 19-én, szombaton délelőtt origami oktatók tanítják az érdeklődőket a helyszínen. A kiállítás megtekinthető 2009. december 22.-ig.

Taiko

A kőszegi Ataru Ütőegyüttes következő fellépésére 2009. december 5-én 14:00-tól az Advent Óbudán rendezvénysorozat keretében Óbudán, a Főtéren kerül sor, ahová szeretettel várnak minden kedves érdeklődőt.

A Japán Alapítvány programjaiból

Elátkozott japán szerelmesek

Kettős szerelmi öngyilkosság a japán filmben

2009. december 3-9.

Örökmozgó Filmmúzeum, Budapest, VII. Erzsébet körút 39.(tel/fax: 342 2167)

A kettős szerelmi öngyilkosság (shinju=sindzsú) a 18. század eleje óta a japán drámairodalom egyik alapmotívuma. A társadalmi konvenciókkal szemben tehetetlen, végül a halálban egygé váló szerelmesek romantikus alakja először 1703-ban, a valós eseményeket feldolgozó "Kettős szerelmi öngyilkosság Sonezakiban" című bunraku-drámában jelent meg. A darabok kötelező eleme, a szeretők utolsó közös sétáját bemutató "michiyuki" (=micsijuki) jelenetek adják a japán drámairodalom legmegindítóbb lírai szövegeit. Amint azt a sorozatban látható filmek is mutatják, a kettős szerelmi öngyilkosság tematikája máig eleven hagyomány a japán filmművészetben is.

*December 3, csütörtök 20.30: **Bábok** (Dolls), 2002, r, f: Kitano Takeshi, o: Katsumi Yanagijima, sz: Kanno Miko, Nishijima Hidetoshi, Mihasi Tatsuya, Matsubara Chieko, mf/J, 113 perc*

*December 5, szombat 18.30: **Keresztre feszített szerelmesek** (Chikamatsu monogatari), 1954, r: Mizoguchi Kenji, f: Kawaguchi Matsutaro, Yoda Yoshikata (Chikamatsu Monsaemon bábjátékából), o: Miyagawa Kazuo, sz: Hasegawa Kazuo, Kagawa Kyoko, Minamida Yoko, mf/J, 110 perc*

*December 6, vasárnap 20.30: **Kegyetlen történet az ifjúságról** (Seishun zankoku monogatari), 1960, r, f: Oshima Nagisa, o: Kawamata Ko, sz: Kawazu Yusuke, Kuwano Miyuki, Kuga Yoshiko, hb/J, 100 perc*

*December 7, hétfő 20.30: **Kettős öngyilkosság** (Shinju ten no Amijima), 1969, r, f: Shinoda Masahiro, o: Narushima Toichiro, sz: Iwashita Shima, Nakamura Kichiemon, Akatsuka Makoto, hb/J, 105 perc*

*December 9, szerda 18.30: **Kettős szerelmi öngyilkosság Sonezakiban** (Sonezaki Shinju), 1980, r, f: Kurisaki Midori (Chikamatsu Monzaemon azonos című bábjátéka nyomán), o: Miyagawa Kazuo, bábosok: Yoshida Minosuke, Yoshida Tamao, hb/J, 87 perc - *with English subtitles (A Japán Alapítvány filmklubjának előadása, ingyenes vetítés!)**

Nó színház

Szakurama Kai: Szumida-gava
Időpont: December 9. szerda 20.00 óra
Helyszín: Millenáris / Teátrum
A Japán Alapítvány szervezésében

Igazi eseménynek számít a magyar közönség számára, ha egy hagyományos nó-játékot láthat. Ez a zenei kísérettel előadott színjátékforma a 14. században nyerte el mai formáját és kifejezetten a művelt rétegek műfaja volt. Jellegzetessége, hogy kizárólag férfi színészek játsszák a szerepeket (beleértve a női szerepeket is). A 15. században, a Muromacsi-korszak idején keletkezett Szumida-gava egy anya tragikus történetét meséli el, aki eltűnt fia keresésére indul Kyotóból. A Szumida-gava az egyik legrégebből fennmaradt, de ezzel együtt igen népszerű és ismert japán no-játék, amelyet más hagyományos dramatikus formákra is átültettek, így kabuki és ningjó-dzsóruri (bábjáték) változatai is ismertek. A főszerepet játszó Sakurama Ujin 21. generációs leszármazottja annak a zenész-színész családnak, amely dokumentálhatóan a 16. századtól működött a Hoszokava szamuráj-klán udvari szolgálatában.

Előadók: Sakurama Ujin (Site, az anya), Mori Tsuneyoshi (Waki, a révész)
Zenészek: Okura Genjiro (kis dob), Kamei Hirotada (nagydob), Matsuda Hiroyuki (fuvola)
Jegyár: 2000/2500 Ft
Bővebb információ: http://www.millenaris.hu/szinhaz-tanc/sakurama_kai_091209/

Bemutatjuk Prékop Jánost

Prékop János e-mailben kereste meg társaságunkat és tájékoztatott bennünket arról, hogy az általa vezetett iskolában Japán Napot rendeztek. Az alábbi fotó mutatja ezt.

“1954-ben születtem Békéscsabán. Felsőfokú tanulmányaimat Egerben kezdtem, majd Szegeden szereztem diplomát földrajz-rajz szakon, később a médiaszakot is elvégeztem. Azóta a békéscsabai Jankay Általános Iskola tanára vagyok, illetve a helyi Tanítóképző Főiskola Művészeti tanszékének kerámia műhelyét vezetem vendégtanárként. Mindig szerettem rajzolni, festeni, de az önálló alkotói munkát csak a főiskolán tanult akadémikus ismeretek után vállaltam. Leginkább az impresszionisták vannak rám hatással, tetszik festői hitvallásuk. Hosszú időn keresztül a kerámiakultúrát gyakoroltam, majd ezzel párhuzamosan a festészettel is foglalkoztam, képeimen a természetet örökítettem meg. Alkotásaimat döntő mértékben közös kiállításokon mutattam be kortárs művészekkel. Más népek megismerése segít a látásmód kialakításában. 32 országban jártam tanulmányúton. Fontosabbak: Albánia, Bahamák, Chile, Ciprus, E. A. Emirátusok, Egyesült Királyság, India, Jordánia, Kenya, Kuba, Marokkó, Moldávia, Omán, Tanzánia, Törökország, USA, Zanzibár.”

Prékop János

Helyi csoportjaink és tagozataink életéből

2009-ben ünnepeljük az Osztrák-Magyar Monarchia és Japán kapcsolat-felvételének 140. és a kapcsolat újrafelvételének 50. évfordulóját. A Magyar-Japán Baráti Társaság helyi csoportjai - e kettős évfordulónak szentelik számos programjukat

“Csak tiszta ferrásból”
A Japán-Magyar
diplomáciai kapcsolatok
Emlékeve
1869/1959/2009

Győr

A SZÍV HÓNAPJA c. rendezvénysorozat keretében a **Galgóczi Erzsébet Városi Könyvtárban** (www.gevk.hu) november 26-án zenés műsor és beszélgetés zajlott le. Előadók voltak: **Yagi Maki** és **Németh Gergely** zongoraművészek.

Horváth Ferenc
Győri klubunk vezetője

Megalakult a Veszprém-megyei Magyar Japán Baráti Társaság!

2009. november 20-án alakult meg az önállóan bejegyzésre kerülő egyesület 29-en csatlakoztak az alakuló ülésen, ahol az MJBT-t Bassa Zoltán főtitkár képviselte.

Az egyesület elnökének Dr. Kutics Károlyt választották, aki vegyészmérnökként és egyetemi professzorként több mint 10 évig dolgozott Japánban. A további megválasztott tisztségviselők: Somfai Tamás ügyvezető alelnök, Preszter-Lajtai Attila külügyi alelnök, Nagy Hilda gazdasági alelnök, Kocsis Barbara irodavezető, valamint a 3 tagú Ellenőrző Bizottság. Veszprémben és környékén sokan ápolnak személyes és intézményes kapcsolatokat Japánnal. A Veszprém és Gifu megye közötti kapcsolatokon túl a városban tevékenykedő J-CAT önkéntes is hozzájárul Japán jobb megismertetéséhez.

A Magyar-Japán Baráti Társaságnak a 90-es években működött Veszprémben csoportja Vonderviszt Ferenc vezetésével, aki szintén jelen volt és csatlakozott az egyesülethez. Az új formában, számos új, Japán iránt érdeklődő taggal újtárra induló egyesület az elfogadott Alapszabály szerint szorosán együtt kíván működni a Magyar-Japán Baráti Társasággal. Ennek részleteiről később kötnék megállapodást a két egyesület vezetői.

Köszönet Somfai Tamásnak és mindenkinek, akik előkészítették az alakuló ülést! Sok sikert kívánunk a munkájukhoz!

Szombathely

Nagy sikerrel zajlott le az MJBT-Szombathely első rendezvénye október 17-én. Az egész délutánt betöltő programsorozat közel 700 embert vonzott. Ezúton is szeretnénk megegyeszer megköszönni Vihar Judit és az önkéntesek segítségét, valamint az AGORA-Gyermekek Háza, a Japán Alapítvány és az EPCOS Elektronikai Alkatrészgyártó Kft támogatását. A rendezvényen készült képek, és a haiku verseny díjazot versei megtekinthetők az MJBT-Szombathely honlapján. (www.mjbt-szombathely.mlap.hu) Külön köszönetet mondanánk a Japán-Magyar Baráti Társaságnak az adományozott yukatakért, melyeket 2010-ben a rendezvényen bemutatott kimonókkal és Fushimi Katalin leírásaival kiegészítve kiállítás formájában is szeretnénk bemutatni.

Schmitt Csilla

az MJBT szombathelyi csoportjának vezetője

Képünkön szombathelyi csoportunk vezetőjének Schmitt Csillának a lánya látható.

Székesfehérvár

„Japánban jártam.....

A Magyar-Japán Baráti Társaság székesfehérvári Klubja, a székesfehérvári Városi Könyvtárral közösen 2009.november 05.-én szervezte meg „Japánban jártam.....”, több mint négy éve sikeres, soron következő, élménybeszámoló programját. Vendégünk volt **László Istvánné, Ilike**, „civilben” pedagógus, édesanya, nagymama, akinek lánya és veje több mint kilenc éve élnek és dolgoznak Japánban, s két bájos kis unokája is kint születet. Ilike kétszer látogatta meg Japánban élő családját. Volt mit mesélni. A vendéget alaposan kifaggattam, személyes kérdésekkel próbáltam finoman „provokálni”, hogy zavartalanul megnyíljon, kitárulkozzon előttünk.

Ám nem kellett, Ilike lévén pedagógus is, remek előadó, remek mesélő, abszolút természetes személy, úgy mesélt, amire általában családja, szűk barátai körében képes az ember. Mondandója jól felépített volt, s minden második mondatában benne volt, unokáival való megható találkozása, a Nagyi szeretete, féltése. Mellesleg a két kislány japán óvodába jár, s remekül lesik el a japán nyelv fortélyait. Ám otthon, a szülők szigorúan magyarul társalognak a gyerekekkel.

Mikor először utazott Japánba, az óriás gép főleg japán utasokkal volt tele. Néki is sikerült átélni az ily hosszú utazás „magányosságát.” Telve izgalommal, kíváncsisággal. Közben majdnem „eltérítették”, ám nem hagyta magát rábeszéli, hogy ne az eredeti terv szerint folytassa útját Oszakába, hol már várta veje, s onnan vonattal tovább Kanazawába. S mesélt arról a nagyszerű pillanatról, mikor először pillantotta meg kis unokáit. Titokban még talán könnyezett is Ilike, a múlt felidézésekor. Szerencsés alkat, s ez által nekünk is szerencse volt, hogy minden iránt érdeklődő ember, mindent megfigyel, s rögzít. Szívesen mesélt veje és lánya munkatársaival, barátaikkal való találkozásokról, az önálló bevásárlásokról, a hétköznapokról, a remek közös kirándulásokról.

Ha látogatóba megy Családjához, mi az, amit biztos, hogy visz magával?- kérdeztem. S találtam! Hát pirospaprikát, az biztos. Kintlétekor magyaros ételeket szokott főzni, ám lánya most már a japáni ételekben is igyekszik otthon lenni, főleg ha kevés az ideje. Közeleg a Karácsony. Együtt, vagy külön-külön?- kérdeztem Ilikét. Hát, valószínű az utóbbi, s láthatólag elérzékenyült kicsit. Kérdéseimre adott kimerítő válaszai után sok-sok fotót vetített nekünk, mindenegyus képhez magyarázatot is fűzve. Köszönjük Ilike. Kellemes este volt. Visszavárjuk még újabb élménybeszámoló(k)ra.

Terveink szerint, *december elején* folytatjuk „Japánban jártam...” előadássorozatunkat, vendégünk **Tóth Gergő** lesz, aki több alkalommal járt Japánban, és egyetemi tanulmányokat folytatott Tokióban. Szervezés alatt van egy **japán Óvoda** és egy **székesfehérvári Óvoda** közötti gyermekrajz-csere. Kinti segítségünk a már említett **Radics Família**, Radics Éva két kislánya japán óvodába jár, tehát közvetlen kapcsolata van egy japán óvodai intézménnyel. Jövőre folytatni szeretnénk a már említett két sikeres programunkat, a „Japánban jártam....”, valamint a „Japánból jöttem....” előadásainkat, meghívott vendégekkel. Ugyanakkor szeretnénk egy **Japán Irodalmi estet** szervezni, valamint egy sajátos **Teaceremóniát**.

Schwerlichovszky László
a Magyar-Japán Baráti Társaság
székesfehérvári Klubja elnöke

Keszthely

Életfa Napok a japán-magyar keszthelyi iskolában

A keszthelyi Életfa iskola a Magyar Japán Baráti Társasággal közösen ebben az évben is megrendezte a hagyományos Életfa Napokat, amelyben általában a szakmai pedagógiai programok mellett mindig hangsúlyos szerepet szokott kapni a japán kultúra ápolásának bemutatása. Ezúttal, különös figyelmet szentelve a magyar japán kapcsolatok jubileumi megemlékezéseinek is, az egész rendezvény a japán kultúra bemutatásáról szólt.

Szalai Mina, az iskola japán tanárnője Tóth Piroska tanárnővel együtt kiállítást készítettek a japán otthonok, a japán emberek életmódjáról, szokásairól, amelyeket a gyerekek dramatikus játékokkal is bemutattak. Kocsis Tímea nemrég Kagoshimában járt, ahol japán táncokat, szokásokat is tanult. Előadásában élményeiről beszélt rendkívül szemléletesen és lelkesen. Az előadását japán táncok tanításával, teaceremóniával egészítette ki. Saito Takako Japánból jött vendégünk már többször járt az iskolában. Ő, mint a kalligráfia mestere, ismét tanította az iskola gyerekeit ennek a különös írásnak a művészetére, de lehetőséget teremtett arra is, hogy a közönség soraiból felnőtt érdeklődők is tanulhassanak.

A keleti harcművészetek közül a kendo bemutatására is sor került a veszprémi szakosztály előadásában. A japán szorobán megjelenik az iskolásaink mindennapi tanítási gyakorlatában. Ezúttal Paksy Sándor, a magyarországi szorobán társaság jeles képviselője tartott nagyon szellemes, élvezetes előadást erről a nagyon érdekes és hasznos matematikai eszközzel és módszerről a gyerekek aktív közreműködésével. A rendezvény záró előadásában Kiss Dénes író nyelvész a magyar nyelv ősnyelvi sajátosságairól, más nyelvekkel való kapcsolatáról beszélt.

*Komáromi Gyöngyi
Keszthelyi csoportunk vezetője*

Kecskemét

A **Kecskemét-Aomori Baráti Kör** idén ünnepli fennállásának **15-ik évfordulóját**, amely egybeesett a diplomáciai kapcsolatok Emlékévével is.

Az ebből az alkalomból az Erdei Ferenc Kulturális és Konferencia Központban megrendezett Japán Nap programja röviden ez volt:

- Ito Tecuó Nagykövet úr köszöntője (a képen középen)
- Az AURIN Leánykar koncertje

Ikebana bemutató, Japán legyezőtánc, Bon odori japán táncház, origami foglalkozás, bonsai előadás, kiállítás és szaktanácsadás, japán mesekönyv bemutató, teaművészeti bemutató, kimono bemutató, kalligráfia bemutató és foglalkozás, termékkóstoló (Nissin Foods) Takebayashi étterem: japán ételek, anime és manga előadás, sudoku vetélkedő, Go (Igo) játék, japán termékek árusítása (JapHun Mediant), harcművészeti bemutatók, japán gyermekek fametszeteinek kiállítása Aomoriból, filmvetítés Japánban készült felvételekből (Kecskeméti Televízió)

Király József
a Kecskemét-Aomori Baráti Kör elnöke

Fordítsunk Misimát!

A világhírű szerző drámái magyar színpadon

Misima Jukiót, a világhírű szerzőt – akit bátran nevezhetünk a XX.sz.-i japán irodalom legmeghatározóbb alakjának, – hazánkban elsősorban prózai művei alapján ismeri a közönség. Az *Aranytemplom*, az *Egy maszk vallomása*, a *Véres naplemente*, *A hullámok sűrűjében* c. regényei, vagy például *A hazafiság*, a *Hold a vízen* c. novellák és még sok egyéb prózai munkája méltán aratott sikereket a magyar olvasók körében, de emellett – legalább ugyanilyen esztétikai magasságokba emelkedő – drámaírói munkássága háttérbe szorult.

Az általa írt 68 színdarab közül (melyekről sokszorosítottam egy listát az érdeklődőknek) magyarra csupán az 1965-ben írt *Szado kósaku fudzsín* című, Somlyó György által *Sade márkiné* címmel lefordított darabját, valamint az *Öt modern nő-játék* c. drámaciklusának egyes opuszait ültették át. Jelesül a következőket: az 1950-ben írt, korai *Kantan*-t (azonos címmel ford. *Morcsányi Géza*), az 1954-es *Aoi no ué-t* (*Aoi* - ként ford. *Fehér Katalin*), a *Handzso-t* (1955-ben írta a szerző, *Elcserélt legyezők* címen ford. *L. Rádi Judit*), a *Dódsódzsi-t* (ez egy 1957-es munka, *Arc a tükörben* címmel – ford. *Sövény Aladár*), valamint a *Szotoba Komacsi-t* (1952-es mű, *Komacsi sírjánál* – címmel ford. *L. Rádi Judit*). Egyik magyarítás sem az eredeti japán szöveg alapján készült, hanem mindegyik valamely közvetítő indoeurópai nyelv segítségével, angolból, németből, vagy franciából. Ezek közül a *Sade márkiné* színházainkban az utóbbi húsz évben többször is műsorra tűzték, a nő-játékokat viszont tudomásom szerint csak egyszer mutatták be, a Radnóti színházban, „Álmok a császárságról” címmel, 1995 januárjában, Szikora János rendezésében.

Pedig az életében három ízben is Nobel-díjra jelölt író több ízben kifejtette, hogy drámát írni sokkal jobban szeret és tud, mint regényt.

„Az lenne számomra az ideális élet, ha egy évben csak egy hosszú regényt kellene írnom, novellát pedig egyet sem. Vagy ha mégiscsak kellene, akkor húsz oldalnál nem hosszabbakat. Máskülönből időmet drámaírással tölteném.” – írta egyik darabja bemutatója után.

No persze ez szubjektív vélemény, ám elég egy pillantást vetni arra, darabjai milyen pályát futottak be szerzőjük korai, tragikus halála után. Misima ugyanis – ez sokak által ismert tény - 1970. nov. 25-én, 45 éves korában *szeppukut* – közhíresebb és pontatlanabb néven *harakirit* – követett el, miután magánhadseregével megtámadta a japán nemzeti véderőt, fel-sorakoztatta annak katonáit, és beszédet intézett hozzájuk, melyben Japán el nyugatosodásának megállítására buzdította őket, valamint arra, hogy haladéktalanul restaurálják a császár egykori hatalmát, tegyék semmissé a „*ningen-szengen*” nyilatkozatot, melyben annakidején az amerikaiak Hirohitoval megtagadtatták az uralkodóház isteni eredetét. Nyugaton-keleten a legtöbben úgy interpretálják ezt az aktust, hogy Misima az akció sikertelensége miatti elkeseredésében lett öngyilkos, ám kutatásaim során egyre világosabbá válik számomra, hogy az író által az utolsó években emlegetett ún. „megtervezett élet” záró jelenetéről volt szó valójában. Ha horribile dictu a hallgatóságát képező katonák ott, azon a szent helyen fellázadnak, és elindulnak feltámasztani a régi Japánt, Misima valószínűleg akkor is elköveti tettét, megkoronázva ezzel a felkelést. A *szeppuku* - sintóista hiedelmek szerint - egyenértékű azzal, mint ha valaki harcban esik el, hősi halált halva, s mint ilyen közvetlen utat jelent, egyenesen a mennyországba.

Misima részéről tehát hasának felmetszése spirituális-esztétikai akció volt, melyet már hónapokkal korábban gondosan eltervezett, a hirtelen felindulásnak valószínűleg semmilyen szerepe sem volt az elkövetésében.

Darabjai ezek után is járják a világ színpadait, újabb és újabb nyelvre fordítják le őket, s ez azt jelzi, értékük és érvényük nem kopott az idővel, újból és újból képesek a mához szólni más és más korszakokban, más és más tájain a földkerekségen.

„Minden két- háromszáz évben születik ekkora tehetség, mint ő”- állította róla idős barátja, a Nobel-díjas Kavabata Jaszunari.

Egyszerre volt a japán kultúra és életmód szerelmese, legfőbb védelmezője és a nyugati irodalom legkiválóbb ismerője, sőt művelője. Drámaművészete sok szempontból egyedülálló japán nemzeti irodalmában. Kortársai közül például ő volt az egyetlen, aki képes volt kabuki és nó drámákat írni, aki felfogta ezen archaikus japán nyelven írt darabok szellemét és újabbakkal tudta gazdagítani azok irodalmát.

A kabuki esetében belehelyezkedett a meglévő műfaji szemléletbe, régies nyelvezetbe és úgy írt új darabokat (pl. a *Csinszecu no Jumiharizuki*-t, – ezt fordíthatjuk például: „A holdfénylámpás történeté”-nek is) ami pedig a nó-t illeti, megteremtette annak 20.sz-i változatát: a modern nó-játékot. (Fentebb már említettem néhányat ezek közül, de számban körülbelül kétszer ennyit írt). Első nemzetközi sikereit is ezek a művek hozták meg neki, a világban sokfelé lefordították őket, a szerző neve pillanatok alatt ismertté lett számos országban és kultúrában.

Igazi nagy drámaírói teljesítményei viszont mégis inkább a Singekihez kötődnek. A kifejezés: „singeki”- „új színházat” jelent, jelesül nyugati szemléletű színházi gondolkodást, módszereket és ebben a szellemben létrehozott alkotásokat.

Ezek közül hazánkban és Európában is a legismertebb a fentebb már szintén említett Sade *márkiné*. Kevesen tudják mifelénk, hogy a darabot párba írta: az iker-mű címe: *Vagatomo, Hittora*, (Jómagam *Barátom, Hitler*-nek fordítottam). Japánban általában egy kötetben adják ki őket.

Mikor a Színház – és Filmművészeti Egyetem doktori szakán disszertációm témájaként Misima drámaírói munkásságának vizsgálatát választottam, (címe: *Misima Jukió színháza elméletben és gyakorlatban*) többek között az a gondolat vezérelt, hogy a magyar közönség megérdemli, hogy eme rendkívüli alkotó további drámai munkáival is megismerkedjék, méghozzá úgy, hogy a közvetítői folyamat irodalmi és színpadi aspektusaiba is bepillantást nyerhessen.

Éppen ezért úgy határoztam, hogy két – eddig még magyarra át nem ültetett darabját, az 1968-ban írt *Vagatomo Hittorá-t* (*Barátom, Hitler*) és az 1967-es *Szuzakuke no mecubó-t* (*A Szuzaku-ház bukása*- a magyar cím szintén tőlem) lefordítom magyarra, és honi színészekkel bemutatót tartok belőlük, majd a fordítás, a próbaidőszak és az előadások tapasztalatait felhasználva, elemzést írok mindkét munkafolyamatról, különös tekintettel az interpretáció és a színészi percepció problémáira.

Az elemzés részét képezi a fordítói munkanapló, melynek egyes tanulságait most önökkel is szeretném megosztani.

Előbb azonban néhány szó az említett színművekről:

A *Barátom, Hitler* olyan arcát mutatja az - általában démoninak, vagy elmebetegnek, ábrázolt - világyilkosnak, amely a legnyugtalanítóbb: a teljesen átlátható, átlagos habitusú reálpolitikusét, akinek stratégiája nem sokban tér el napjaink parlamenti párthuszárjaitól. S ezért az általa képviselt veszély is sokkal kitapinthatóbb, sokkal inkább a bőrünkre megy.

Misimát sommásan (és véleményem szerint eléggé pontatlanul) általában szélsőséges nacionalistaként tartják számon, ám ebben a - Hosszú Kések Éjszakája

előtt és után játszódó-darabjában címszereplőjét egyértelműen negatív figurának állítja be. Bár hangoztatja politikai zsenialitását, cseppet sem menti opportunizmusát, cinizmusát és erkölcstelenségét.

A *Szuzaku-ház bukása* az európaiaktól teljesen eltérő japán gondolkodásba enged bepillantani olyan fogalmak kapcsán, mint család- és hazaszeretet, az uralkodó iránti hűség, önfeláldozás teljesen elbukott ügyekért is. Teszi mindezt egy kiotói arisztokrata család II. világháború-béli széthullása kapcsán. „Egy nem-japán igazából sohasem érthet meg egy született japánt” – mondta egyszer Misima monográfusának, Henry Scott Stokes-nak. A darab – mondhatni -ezen állítás apoteózisa.

A fordítandó darabok felkutatása aránylag könnyen ment – legutóbbi japán utam alkalmával sikerült megvásárolnom Misima negyven kötetes életmű-sorozatának a szerző összes drámai munkáit tartalmazó kötetét (21-től 25-ig). A teljes gyűjteményt a Sincsósa-kiadó jelentette meg még 1975-ben, s azóta ez már a hatodik kiadás. Singeki művek, nó és kabuki-darabok, opera- és táncjáték-librettó egyaránt szerepelnek a vaskos kötetekben, sőt érdekességként kiderült: Misima még gyermekdarabot is írt, „Mimi” címmel Paul Gringoire francia szerző közismert meséje („Monsieur Séguine gidája”) alapján.

A fordítói munka nehézségei aztán rögtön a Misima-szövegek ortográfiájánál elkezdődnek. A szerző ugyanis színpadi műveiben (valószínűleg, a prózaiakban is, de azokat még nem vizsgáltam) régies helyesírást használ, - a japánok ezt „kyú”-nak mondják „rég, ex-, hajdanvolt” értelemben és a „旧” kandzsival írják. A „kjú” ezen írásjegy on-olvasata, kun-olvasata pedig: „furui”, „moto”. (Most nem kívánom tudományos alaposággal, kimerítően leírni ezen stílus összes jellegzetességét, példákat sem kívánok csatolni hozzájuk, mert erre valószínű, hogy nem lenne elég a rendelkezésemre álló negyedóra, így hát csak nagy vonalakban vázolnám a témát).

A régies stílus a már kanákon is megmutatkozik. A szövegben mind a hiraganák, mind a katakanák között feltűnik, a „wi” és a „we” szótag, melyekkel a mai japán helyesírásban általában már nem találkozhatunk. Itt azonban rendszeresen és következetesen használják őket. Misima például az élőkire vonatkozó létige udvarias alakjának első szótagját kivétel nélkül mindig „wi”-vel írja, (ゐます) bár ez a kiejtést nem befolyásolja, ugyanúgy „imasz”-nak kell mondanunk, mintha i-vel írnánk. Az „-u” végű igék szóvégi „u”-ját is a legtöbbször a „fu” szótagjellel írja, valamint gyakran – különösen személynevek esetében – az „i” hangot „hi” szótaggal. Pl. az „Aoi”-ban, (Aohi) de itt irodalomtörténeti okok is közrejátszanak: Az ezzel a névvel illetett nőalak ugyanis a 11.sz.-i híres író, *Muraszaki Sikibu Gendzsi regényének* egyik figurája. A kopula udvarias alakjának írásmódja is sajátos: „de-sze-u”-nak írják. Ami az okuriganákat illeti, jóval kevesebbet fednek fel a szótövekből, mint amit a jelenkori japán helyesírásnál megszokhattunk. A furiganákat pedig Misima nem elsősorban az olvasás megkönnyítésére használja, hanem stiláris célokra: a legválasztékosabb olvasat kijelölésére.

De ami a legnagyobb próbatételt jelenti a fordítónak, az az archaikus kandzsik nagy száma a szövegben. Ezek közül is Misima előszeretettel alkalmazza a különlegesen bonyolult szerkezetű írásjeleket.

A régi kandzsik azonosítása, megfejtése, fordítása nem egyszerű dolog: az elérhető papír szótárak az ilyen kandzsikat nem tartalmazzák, az elektronikus szótárak is csak az on-jomit (kínai olvasat) villantják fel, jelentés nélkül, (valószínűleg azért, mert a legtöbb ilyen a kínai nyelvű olvasatot is tartalmazza pinyin átírásban, a tonalitás jelével). Ennek alapján azonban már elindulhatunk: összevetve a kérdéses hieroglifa

szerkezetével, és gyökével, általában hamar rálehetünk a kandzsi újabb formájára, mely alapján természetesen hamar megtaláljuk a kun-jomit is (ha van egyáltalán) és ami a fő: a jelentést.

Általános tendencia: Misima mindegyik kandzsi esetében a régiesebb írásmódot részesíti előnyben.

– Az író valószínűleg elsősorban esztétikai meggondolásból teszi mindezt, másfelől a klasszikus japán kultúra iránti odaadásából, de végül is a két szempont egymásba olvad, az egyik oka a másiknak, tulajdonképpen egymást magyarázzák.

Cristopher Ross: Mishima's Sward (London, Harper Perennial, 2006.) c. monográfiájában olvastam, hogy a szerző már kora ifjúsága idején beszerzett egy kb. 70.000 (!) régi kandzsit tartalmazó írásjegy gyűjteményt, és szabad idejében szorgalmasan magolta a hieroglifákat. Később, - már befutott íróként – minden egyes műve kiadásakor a nyomdászok vaskos listát állítottak össze arról, milyen – többnyire már nem használatos – kandzsik ólombetűt kell legyártatni a nyomtatáshoz.

Egykori – született japán – nyelvtanárnom mesélt nekem annakidején arról, hogy a japán olvasók számára a Misima szövegek ortográfiai tükre, elsősorban kandzsi használata külön esztétikai élményforrás, mely az írói-dramaturgiai élményelemekkel együtt szolgálják a sajátosan misimai hatás létrejöttét, ezek ugyanúgy az építőkövei ennek a különleges, és gyönyörűség esztétikai univerzumnak.

Természetesen a szerző írásművészetének magját első sorban a szövegalkotás, a kompozíció, a figurateremtés és - ábrázolás, hangulatfestés, csakis ő rá jellemző sajátosságai képezik, melyek közül a különlegesen lírai képalkotás és a szélsőségesen távoli, meglepő, sőt olykor döbbenetes asszociációkra való hajlam a legszembeötlőbbek.

Burjánzó, bonyolult szóláncokban tekergő metaforák, hasonlatok, szinesztéziák jellemzik művészetét, melyet, egy furcsa, a kegyetlenség és a kiomló vér perverz imádatára fogékony, ugyanakkor a tökéletes szépség megragadására felesküdt írói habitus hitelesít.

Gondolhatnánk, eme bonyolult gondolatok átültetése különös nehézséget jelent a fordítónak, ám a japán nyelvtan viszonylagos egyszerűsége ilyenkor hirtelen a segítségünkre siet. Míg egy összetett gondolat, érzés kifejezésére egy nyugati nyelven író alkotónak inkább állnak rendelkezésére bonyolult grammatikai szerkezetek, addig a japánban inkább a nyelvhasználat, az árnyalt kifejezések nagyobb száma helyettesíti ezt a lehetőséget, amin szótárazással aránylag könnyebben úrrá lehetünk. Lehet vitatkozni ezen állítással, de a fordítás során szerzett tapasztalataim azt mutatják, hogy miután átrágtam magam a bonyolult kandzsikon, és a szótárazáson, jóval könnyebb dolgom volt, mint mondjuk egy angol irodalmi szöveg esetében, s nem hiszem, hogy ez a jellegzetesség csak Misima sajátja lenne, aki amúgy egy rendkívül összetett gondolati, esztétikai és nyelvi rendszerű író.

Az udvariassági szintek nyelvtani kifejezhetősége viszont a japán nyelv specialitása, és Misima gazdagon él is ennek lehetőségeivel a figurák jellemzésekor.

Hitler például a darabban egykor eltaszított harcostársát, Georg Strassert visszaédesgetendő, folyamatosan az egyenes stílust erőlteti, hogy egykori barátságukra apelláljon, ám az folyamatosan a szonkeigo-t (tiszteleti nyelv) használja, hogy kifejezze ellenállását eme

képmutató helyzettel szemben. Hitler aztán később ugyanilyen tiszteletteljes hangon beszél az őt dróton rángató iparmágnás Kruppal, aki kedélyes, lenéző módon,

egyenes stílusban tárgyal vele. Röhm-mel, igaz barátjával ugratva egymást viszont mindketten egyenesen, sok-sok

„boku”-t („én” –nagyon közvetlenül) és”kimi”-t (te – közvetlenül) használnak az egyenes

stílus mellett, mely viszonyuk bizalmosságát, bensőségességét jelzi.

Misima szövegeiben néha a bonyolult gondolatok, kibogozhatatlannak tűnő szószörnyekké varázsolják az egyes mondatokat. Mitikus sárkányokká, melyek pikkelye ugyanakkor aranyfényben csillog, és szépségük extázisba ragad. Nézzünk néhányat ezek közül:

A Barátom, Hitler egyik főszereplője, Ernest Röhm ilyen szerelmes szavakkal beszél a hadseregről, úgy egyáltalán a katonaeletről:

„Ezek a fiatalemberek, akiknek az arca úgy ragyog a napközben végbevitt pusztítástól, mint az izzó alkonyi napsugár, miközben fegyvereiket tisztítják, az olaj és a bőr szagában, megerősítik ezt a barbár költőiséget, s az érzetét keltik a kövek és szörnyek sötétkék hordáinak, melyek egybetartják a világot annak alapjainál...vagy:

A takarodó kürtjelének lágy hangjai, azok a fémen cikázó finom ujjak, a durva tábori takarókat állukig felhúzó, hosszú pilláikat fegyelmezetten összezáró fiatalembereket szépen álomba cirógatják. A férfiasság igaz karakterét teljes egészében felmutató, a hősi erényeket napvilágra hozó katonaelet a héjában megbúvó osztriga lágy, nedves húsának ínycsiklandozó finomságával tölt el. Ezek a drága lelkek, ezek az egymással élni-halni felesküdtött lelkek, szigorú külsejű harcosokból font virágfüzérék!

Biztosan hallott már róla, hogy a páncélos orrszarvú bogarak cukros vízen is élének”.

Ugyanezen műben a címszereplő, Adolf Hitler így vall művészi ambícióiról:

“ Mégiscsak művészé kellett volna lennem! Mint a hatalmas Wagner, a világ üstjének két markolatát - a semmit és a halált - jól megragadva, mint egy szívbéli, jó szakács, a világ minden jellemző karakterét, azok érzéseit egy serpenyőbe önteném, és az óriás Solt lángjai fölött pirítanám őket, vidám sercegés közepette.”

A “Szuzaku-ház bukása”-ban ilyen gyönyörű képben fejezi ki hősi halál iránti vágyát a biztos pusztulásba tartó fiú:

„Arcomon, melyet a tenger felől jövő szélnek fordítok, úgy érzem, mintha arccsontjaimat a kétségbeesés és a dicsőség aranyerszényével pofoznák.” Büszke, császárimádó apja így támogatja önpusztító döntésében:.

„Te vagy az első férfi a Szuzaku-házból, aki felölti kardját urunk védelmében. Az első férfi, aki bizonyosságot tesz arról, hogy családunk vérvonalának hosszú selyemfonata voltaképp egy arany kardhüvely tartószíjával szolgál. Te vagy a Szuzakuk törvényes, hős leszármazottja”.

Ezek a szövegek ezen a nyáron hangoztak el először magyar színészek szájából, magyar közönség előtt, a Zsámbéki Nemzetközi Nyári Színház színpadán, - ahol a **Barátom, Hitler**-t és **A Szuzaku-ház bukása**-t bemutattuk 2009. augusztus 6-án – ők pedig igen értően, és hálásan fogadták, bizonyítva, hogy Misima művészete honfitársaink szívéhez is utat találhat.

A színészi percepció is szokatlanul akadálymentes volt. A darabban szereplő művészek maradéktalanul képesek voltak magukévá tenni eme távoli világ hangulatait, fájdalmait, félelmeit, és egzaltációját.

Bár a két kultúra még mindig rettentően különbözik egymástól, a szépség és tehetség nyelve nemzetközi nyelv, és szerzőnk mindkettőt a legmagasabb szinten beszéli.

Fordítsunk Misimát!

Remélem, az eddig elhangzottak meggyőzően szólnak eme vállalkozás érdemessége mellett.

Ezúton indítványozni szeretném, hogy azon intézetekben, ahol felsőfokú japán oktatás folyik, adjanak lehetőséget a hallgatóknak – sőt ösztönözzék őket – hogy akár a tanterv részeként, akár pályázat formájában készítsék el egyes Misima-darabok nyersfordítását, majd egy adott, neves kortárs drámaíróval együttműködve, közösen hozzanak létre műfordításokat Misima drámáiból. Ezeket később egy – a szerző összes színpadi műveit tartalmazó – drámakötetben. jelennének meg.

Mivel Misima összes darabjának egy-egy japán nyelvű példányával rendelkezem, vállalom ezek másolatának elkészítését, postázását az érdeklődők számára. A kortárs szerzőkkel való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás koordinációját is, természetesen (már eddig is érdeklődtem és meglepően sok pozitív visszajelzés érkezett az írók részéről), valamint a megjelentetendő kötet előkészítését, pályázati munkáit úgyszintén. Angol nyelvű fordítókat is várnék, mert több drámának – nem mindegyiknek – létezik már az angol verziója is. (Szato Hiroaki angol nyelvű fordításai ráadásul meg vannak nálam).

Én, a magam részéről szintén folytatom Misima többi színpadi művének fordítását. Amennyiben Önök között van olyan, akit érdekel a téma, szívesen fogadom csatlakozását a projecthez. Kontaktjaim elérhetők a konferencia szervezőbizottságánál. Remélem sikerült e különleges alkotó művei iránt érdeklődést keltenem.

Jámbor József

Jámbor József november utolsó napjaiban tért vissza Toyamából, ahol a Pinczés István vezette Debreceni Színház Stúdióval adták elő - a Vihar Judit által lektorált - Minnie-kui ahiru no ko-t hat alkalommal, igen nagy sikerrel.

Haiku

Törökszentmiklós Haiku verseny győztesei és haikuik:

I. hely Őz Mária 12. osztályos tanuló

Aranysárga tó
tükrén vörösen csillan
fénylő falevél.

II. helyezettek:

Hajdrik-Pató József

Őszt szül az idő.
Ős rozsdafolt levelek:
vér, eső és könny!

Kormos Liliána 4. osztályos tanuló

Nyirkos a hajnal
dermedt kezek szedik a
mosolygó szőlőt.

A J-CULT FEST-en a Haiku versenyen a következő költemények lettek a győztesek:

I. helyezett megosztott:

László Livia a Babits
Gimnáziumból

Nem szól a szellő
a fákon lomb sem moccan
hallgatok én is.

Győrfi Krisztina és Érfalvy Livia az
Evangelikus Gimnázium tanárai
közösén:

Hegy dala csendül
ősz levél pirosán
elhal a bánat.

III. díj Romhányi Judit

Ősszel elmúlás
születik új hajnalra -
táncol a halál.

A Kőszegi Japán Nap díjazottjai:

I. díj PÁL Sándor

Míg lüktet az ősz
deresedő hajamon
megáll az idő.

II. díj (3 megosztott)

Németh Krisztina

Lehullott ősszel
szívem kicsi szíromja -
Sherlock megtalálta.

Bársony Erika

Színes rózsaszál
harmatos őszi virág
mutatja arcát.

Szeptemberi hold
felnézek az égre én
majd továbbmegyek.

A szombathelyi Japán Nap díjazottjai:

I. helyezett: Németh Krisztina

Lelkem zuhatag
Mely szívem tükrét mossa,
Elmém így tiszta.

II. helyezett: Rozán Eszter

Néma táj, fecske
Nincs más, szél kavarog ma
Melleted vagyok.

III. helyezett: Páli Viktória

Köd gomolyog ma
Ködös tekintetem rád
Vetül hitvesem.

Különdíj: Dr. Jankovics Mária

Elszállt a gólya
Továtűnt a meleg nyár
Fázik a lábam

A következő **haiku klub: január 29-én** pénteken 14 órakor az ELTE
BTK Múzeum krt. 4/D épületének fszt. 13-as szobájában lesz.

Vihar Judit

**Köszönjük az e számunkban megjelent fotókat Szende Györgyinek,
Borsányi Klárának, Schmitt Csillának, Komáromi Gyöngyinek,
Prékop Jánosnak!**

Az itt látható, Magyarországon kiadott emlékbélyeg megvásárlásának több útja van:

- Megrendelni online a Magyar Posta honlapján.
- Bélyegmúzeum, Bp. VII. Hársfa u. 47. tel: 341 5526, nyitva hétfő kivételével 10 és 16 óra között
- Bemenni a Filapostába, és személyesen ott megvenni. (helyszín: 1476 Budapest X. Üllői út 114-116. 100-as posta, nyitva: 8:00-16:00, érdeklődés: 318-3412 vagy 318-3363).
- Nagyobb postákon (előtte érdemes felhívni őket)
- Írni a philately@posta.hu címre

További információk:

<http://animeaddicts.hu/forum.php?viewtopic.40.7379.2>

<http://posta.hu/belyeg/belyeggyujtoknek/filaposta>

<http://posta.hu/object.e45da1bc-3432-4fe8-89b4-a9005d35fc7b.ivy>

HÍRLEVÉL – megjelenik negyedévente. Alapította: Szentirmai József. Kiadja a Magyar–Japán Baráti Társaság (Nemzetek Háza, Budapest, VI. Bajza u. 54. I. em.)

Társaságunk köszöni a Subaru-t is értékesítő Emil Frey autókereskedő cég támogatását!

SUBARU